

”Zwiększenie dostępu do oferty kulturalno-edukacyjnej Muzeum POLIN dzięki nowej galerii wystawy stałej oraz rozwojowi istniejącej infrastruktury”

Opis planowanych działań inwestycyjnych poddawanych konsultacjom społecznym

Projekt „Zwiększenie dostępu do oferty kulturalno-edukacyjnej Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN dzięki nowej galerii wystawy stałej oraz rozwojowi istniejącej infrastruktury” obejmuje poszerzenie wystawy stałej muzeum o nową część oraz szereg usprawnień i modernizacji w zakresie infrastruktury budynku. Projekt obejmuje zarówno działania, których efekty będą widoczne i bezpośrednio odczuwalne dla publiczności, jak i prace o charakterze technicznym, mające zapewnić sprawne działanie budynku i jego systemów, które nie będą zauważalne dla zwiedzających.

Przedmiotem konsultacji w obszarze rozwoju infrastruktury muzeum będą działania inwestycyjne bezpośrednio dotyczące i widoczne dla publiczności, opisane poniżej.

1. Utworzenie nowej galerii wystawy stałej: „Polscy Żydzi na świecie”

Obecnie wystawa stała Muzeum POLIN składa się z ośmiu galerii, w których prezentowana jest historia polskich Żydów od średniowiecza do współczesności. W ramach projektu zostanie utworzone nowa, dziewiąta galeria, która będzie pełnić również rolę przestrzeni zapewniającej zwiedzającym możliwość wyciszenia się i relaksu po długim i intensywnym zwiedzaniu wcześniejszych galerii wystawy stałej. Utworzenie w muzeum przestrzeni stwarzającej taką możliwość jest odpowiedzią na często zgłaszaną potrzebę zwiedzających Muzeum POLIN. W nowej galerii oprócz ekspozycji znajdą się więc również liczne, wygodne siedziska.

Galeria „Polscy Żydzi na świecie” będzie prezentować ostatni rozdział historii polskich Żydów, którą opowiadamy na wystawie stałej w Muzeum POLIN. Większość tej tysiącletniej historii prezentowanej w ośmiu galeriach rozegrała się w Polsce, ale dzieje polskich Żydów wykraczają też poza jej granice. Nowa galeria będzie więc opowiadać o polskich Żydach, którzy wyjechali z kraju i rozproszyli się po całym świecie. Na wystawie chcemy pokazać, dokąd pojechali, co ze sobą zabrali, jak odnaleźli się w nowym świecie, jak wyglądały miejsca, do których trafili, a także – jak wyglądały ich dalsze związki z Polską i historią polskich Żydów. Opowieści te zostaną ukazane w szerokiej perspektywie geograficznej obejmującej kilka kontynentów.

Galeria „Polscy Żydzi na świecie” zaprojektowana została jako multimedialna przestrzeń, w której znajdują się duże ekrany, na których prezentowanych będzie 8 krótkometrażowych filmów o społecznościach żydowskich z różnych krajów, mających korzenie na historycznych terenach Polski. Filmy, powstałe specjalnie z myślą o Muzeum POLIN, zostały wyłonione w międzynarodowym konkursie spośród 240 projektów. Ich twórcy podjęli ogromny wysiłek, aby opowiedzieć wyjątkowe, bardzo intymne, fascynujące historie odnoszące się do wywodzącej się z Polski społeczności żydowskiej żyjącej dziś w Europie Zachodniej, Ameryce Północnej i Południowej, Australii czy na Bliskim Wschodzie.

Ogólny charakter przestrzeni galerii będzie wyraźnie odmienny od charakteru reszty wystawy stałej. Stworzenie przestrzeni całkowicie różniącej się od innych części wystawy było celowym zabiegiem projektowym.

Na suficie galerii znajdzie się podświetlona instalacja inspirowana planem tradycyjnego miasteczka (odwrócone „do góry nogami” modele domów i innych budowli). Ściany galerii pokryte będą lustrami, wśród których znajdą się ekrany, na których wyświetlane będą filmy. Na każdym z ekranów prezentowany będzie inny film, uruchamiany za pomocą sensora ruchu. Ekran początkowy ukazywać będzie mapę świata, natomiast w momencie, kiedy zwiedzający zbliży się do ekranu, wyświetlony zostanie film. Wysokość i wymiary ekranów zostały dobrane w taki sposób, aby były one dostępne również dla osób z niepełnosprawnością ruchu, poruszających się na wózkach.

Odbijające się w lustrach podświetlone modele znajdujące się na suficie będą w oczach zwiedzających tworzyć skomplikowaną i gęstą sieć ulic, charakterystyczną dla dynamicznej i gwarnej miejscowości. Z kolei na posadzce znajdzie się nadruk przedstawiający mapę świata, symbolicznie oddającą szeroki i wielopłaszczyznowy charakter narracji prowadzonej w tej galerii. Niepowtarzalna instalacja na suficie, odbijana w nieskończoność lustrach, stworzy wyjątkową atmosferę galerii, pozwalając zwiedzającym na zanurzenie się w przedstawianych opowieściach.

Dodatkowym, ważnym elementem galerii będzie dźwięk – dwojakiego rodzaju. Zwiedzający wchodzący do galerii zostaną otoczeni muzyką, a po zbliżeniu się do ekranu i uruchomieniu filmu – usłyszą też jego ścieżkę dźwiękową. Do udźwiękowania stanowisk wykorzystane zostaną głośniki o charakterystyce ultrakierunkowej, dzięki czemu będą słyszalne tylko dla osób znajdujących się bezpośrednio przed ekranem i nie będą przenikać się z dźwiękami odtwarzanymi przy innych ekranach. Dla osób z niepełnosprawnością słuchu dostępne będzie tłumaczenie na Polski Język Migowy.

Bardzo ważnym dla zwiedzających elementem wyposażenia nowej galerii będą także liczne, wygodne siedziska, znajdujące się w jej centralnej części. Dzięki nim zwiedzający będą mogli zarówno w komfortowych warunkach obejrzeć wyświetlane na ekranach filmy, jak i po prostu – odpocząć po zwiedzeniu całej wystawy stałej, które może trwać nawet kilka godzin.

Nowa galeria będzie więc łączyć dwie ważne funkcje – będzie zarówno ukazywać najnowsze, wkraczające we współczesność dzieje wywodzących się z Polski Żydów żyjących dziś na całym świecie, jak i stanowić przestrzeń do wypoczynku i refleksji. Mamy nadzieję, że przestrzeń galerii „Polscy Żydzi na świecie” będzie dla zwiedzających miejscem, w którym będą mogli zarówno w spokoju zastanowić się nad wrażeniami z ośmiu wcześniejszych części wystawy stałej, jak i fizycznie odpocząć przed jej opuszczeniem.

2. Modernizacja infrastruktury pasywnej i aktywnej sieci IT obejmująca m.in. udostępnienie dla zwiedzających bezpłatnego wifi w przestrzeni wystawy stałej

Obecny kształt infrastruktury IT w budynku Muzeum POLIN, a więc przede wszystkim kabli światłowodowych wraz z przełącznikami, jest wynikiem szeregu cząstkowych modernizacji, przeprowadzanych na przestrzeni lat w oparciu o założenia, które nie obejmowały systemu jako całości, a jedynie jego wydzielone segmenty. Efektem tak prowadzonych modernizacji jest niejednorodna i niespójna instalacja, która nie gwarantuje użytkownikom jednakowego poziomu bezpieczeństwa i komfortu pracy oraz nie spełnia współczesnych standardów w zakresie transmisji danych.

Najbardziej uciążliwym dla zwiedzających przejawem braków w dziedzinie infrastruktury IT w Muzeum POLIN jest brak dostępu do wifi na wystawie stałej. Dzięki zaplanowanym w ramach projektu pracom problem ten zostanie zlikwidowany, a wifi stanie się dostępne na terenie całego budynku, w tym na całej powierzchni wystawy stałej.

3. Modernizacja pracowni kulinarnej „U Fani” wraz z doposażeniem i wymianą sprzętu AGD oraz przystosowaniem toalety dla osób z niepełnosprawnościami

Pracownia kulinarna „U Fani” to przestrzeń, w której realizowane są spotkania edukacyjne i warsztaty kulinarne dotyczące kuchni Żydów zarówno z Polski, jak i różnych stron świata, polegające na wspólnym przyrządzaniu potraw przez uczestników. Pomieszczenie to znajduje się na poziomie -2 i prowadzi do niego bezpośrednie wejście z zewnątrz – ze znajdującego się poniżej poziomu gruntu patio, przytykającego do budynku muzeum. Pomieszczenie pracowni nie było pierwotnie zaprojektowane na potrzeby tego rodzaju działalności, przez co jego infrastruktura nie odpowiada potrzebom rozwijającej się pracowni i dużemu zainteresowaniu odbywającymi się tam działaniami. Chcemy usunąć te ograniczenia, aby jak najpełniej wykorzystać potencjał tej przestrzeni.

W ramach projektu planujemy przearanżowanie głównego pomieszczenia pracowni kulinarnej „U Fani” poprzez stworzenie tam dużej, wydzielonej i odpowiednio wyposażonej strefy do przygotowania potraw, a także utworzenie zmywalni (w oddzielnym pomieszczeniu). Zmiany te umożliwią uzyskanie odbioru Państwowej Inspekcji Sanitarnej, dzięki czemu muzeum będzie mogło rozwinąć swoją działalność zarówno o sprzedaż przygotowywanych na miejscu dań i produktów, jak i najem tej przestrzeni na działalność gastronomiczną – kawiarnię. Planowane zmiany zakładają możliwość prowadzenia takiej działalności przy jednoczesnym zapewnieniu przestrzeni dla prowadzenia kulinarnych działań edukacyjnych, które – dzięki dokonany w ramach projektu zmianom – będą mogły być prowadzone na dużo większą skalę niż jest to możliwe obecnie. W ramach projektu przy pracowni powstanie także toaleta dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Obecnie jednym z najważniejszych problemów ograniczających rozwój działań prowadzonych w pracowni „U Fani” jest system wentylacji. Obecna wentylacja nie pozwala na przygotowywanie potraw o intensywnym zapachu, ponieważ ich woń przenosi się do sąsiadujących z pracownią przestrzeni, w tym – pomieszczeń biurowych. Oznacza to, że z repertuaru działań pracowni wykluczone zostaje przygotowanie wielu potraw bardzo charakterystycznych i ważnych dla kultury żydowskiej, a także ogranicza ilość przygotowywanych jednocześnie potraw i wypieków. Przeprowadzona w ramach projektu gruntowna zmiana systemu wentylacji zlikwiduje wszystkie powyższe ograniczenia.

Dodatkowo, obecnie w pracowni nie można przygotowywać potraw smażonych, z których wiele jest bardzo ważnych dla żydowskiej kultury kulinarnej – np. na święto Chanuka tradycyjnie przygotowuje się potrawy smażone w głębokim oleju. Jest to spowodowane zarówno przez niewystarczającą wentylację, jak i brak separatorów tłuszczu, które są niezbędne, ponieważ ścieki zawierające dużą ilość tłuszczu pochodzącego z kuchni nie powinny być odprowadzane bezpośrednio do kanalizacji. Dlatego w ramach projektu planujemy instalację w pracowni „U Fani” podzlewozmywakowych separatorów tłuszczu.

Wprowadzone zmiany w zakresie wentylacji oraz instalacja separatorów tłuszczu zniosą wszelkie ograniczenia związane ze stosowanym rodzajem obróbki cieplnej, a co za tym idzie, z rodzajem przygotowywanych dań. Realizacja projektu pozwoli więc na wprowadzenie do oferty kulturalno-edukacyjnej „U Fani” przygotowania pełnego zakresu dań kuchni Żydów z całego świata.

Kolejnym istotnym ograniczeniem, z którym zmagamy się obecnie, jest zbyt mała liczba sprzętów do przygotowywania potraw lub brak sprzętów o dużej wydajności. Ze względu na to organizowanie zajęć kulinarnych dla grup jest bardzo ograniczone, ponieważ w istniejących warunkach możliwe jest przygotowanie jedynie niewielkich ilości poszczególnych potraw lub zaledwie kilku sztuk np. chałek. W ramach projektu planujemy zakup sprzętu i wyposażenia o dużej wydajności, m.in. dużego,

profesjonalnego pieca piekarniczego, co rozwiąże te problemy i umożliwi przygotowanie potraw przez większe grupy uczestników, na dużo większą skalę niż obecnie.

Obok przestrzeni służącej do przygotowywania potraw znajdzie się przestrzeń kawiarni – barek ze stolikami. W czasie realizacji warsztatów kulinarnych i działań edukacyjnych możliwe będzie przesunięcie kawiarnianych stolików i wprowadzenie w to miejsce stołów warsztatowych do przygotowywania potraw, a następnie – wspólnego posiłku dla uczestników warsztatów, złożonego z własnoręcznie przygotowanych przez nich potraw.

W ramach projektu przy pracowni powstanie również toaleta dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchu. Jej powstanie umożliwi nam zapewnienie równego komfortu dla wszystkich odwiedzających nas osób.

W wyniku działań zrealizowanych w ramach projektu wzrośnie funkcjonalność pracowni kulinarniej „U Fani” oraz poprawi się jej wyposażenie. Dzięki temu pracownia będzie mogła być wykorzystywana do realizacji znacznie szerszej oferty wydarzeń kulinarnych, w tym warsztatów kulturalno-edukacyjnych, niż było to możliwe dotychczas. Realizacja projektu przełoży się na rozwój oferty kulturalno-edukacyjnej realizowanej w tej przestrzeni – będzie tam można realizować działania o znacznie szerszym niż dotychczas zakresie i przeznaczone dla większej liczby osób. Z kolei prowadzona na miejscu działalność komercyjna przyczyni się do dywersyfikacji przychodów i poprawy kondycji finansowej muzeum.

4. Instalacja paneli fotowoltaicznych na dachu muzeum

Obecnie budynek Muzeum POLIN nie posiada instalacji fotowoltaicznej. Oznacza to, że muzeum nie korzysta z odnawialnych źródeł energii. W wyniku projektu na dachu Muzeum POLIN powstanie elektrownia słoneczna (fotowoltaiczna), w skład której wejdą 274 monokrystaliczne panele fotowoltaiczne o mocy 355W każdy.

Panele zajmą całą powierzchnię dachu muzeum, która może zostać wykorzystana do tego celu. Zostaną zamontowane pod kątem umożliwiającym optymalne wykorzystanie powierzchni dachu przeznaczonej pod inwestycję dla osiągnięcia zakładanych uzysków energii elektrycznej (nachylenie 15-stopniowe, $\pm 2^\circ$). Płaszczyzny paneli będą wystawione na południe, dla maksymalnego wykorzystania promieniowania słonecznego. W wyniku zainstalowania paneli fotowoltaicznych nastąpi zmniejszenie poboru energii z sieci o około 3%. Osiągnięcie wyższych wartości nie jest możliwe, ponieważ konstrukcja dachu muzeum nie pozwala na montaż większej liczby paneli fotowoltaicznych.

5. Wymiana wyposażenia toalety dla osób z niepełnosprawnością na poziomie -1 w celu zamontowania stanowiska do przewijania osób dorosłych

Oprócz opisanego powyżej utworzenia toalety dla osób z niepełnosprawnościami przy pracowni kulinarniej u Fani, jedną z najważniejszych potrzeb w zakresie dostosowywania budynku Muzeum POLIN do potrzeb osób z niepełnosprawnościami jest zapewnienie pomieszczenia, gdzie w godnych warunkach będzie można zmienić pieluchy/pieluchomajtki dzieciom powyżej 3,5 roku życia, a także wymagającej tego młodzieży i osobom dorosłym.

Obecnie w muzeum nie ma takiego miejsca. Przewijaki w toaletach są przeznaczone dla niemowląt i dzieci w wieku poniemowlęcym, w związku z czym mają ograniczoną nośność i wymiary. Utworzenie takiej przestrzeni jest szczególnie ważne dla osób, które nie mają kontroli nad zwieracznymi (np. wskutek urazu rdzenia kręgowego lub chorób takich jak stwardnienie rozsiane lub zanikowe boczne),

osób ze schorzeniami urologicznymi, które mają problem z nietrzymaniem moczu, ale też dla części osób z autyzmem, które nie zgłaszają potrzeb fizjologicznych i dlatego korzystają z pieluchomajtek.

Brak odpowiednio wyposażonego pomieszczenia powoduje, że dzieci przedszkolne, wczesnoszkolne, młodzież i dorośli wymagający pieluchowania, pozbawieni są możliwości zmiany pieluch/pieluchomajtek. Dla wielu osób jest to podstawowa bariera, aby w ogóle zdecydować się na wizytę w muzeum, nawet jeśli chodzi o udział w wydarzeniach przeznaczonych specjalnie dla osób z niepełnosprawnościami i dostosowanych do ich potrzeb. Dla osób zdeterminowanych pozostaje przewijanie na podłodze toalety, co jest niehigieniczne i upokarzające.

W ramach projektu powstanie tzw. komfortka, tj. pomieszczenie, w którym można w godnych warunkach zmienić pieluchy/pieluchomajtki osobom z niepełnosprawnościami bez względu na ich wiek i masę ciała. W pomieszczeniu zamontujemy prysznic bez brodzika, z odpływem bezpośrednio w posadzce. Pod taki prysznic można podjechać wózkami lub podnośnikami jezdny, dzięki czemu osoba z niepełnosprawnością będzie mogła umyć się przed założeniem nowej pieluchy.

Aby ułatwić bezpieczne wykonanie niezbędnych zabiegów, w ramach projektu zakupione zostanie następujące wyposażenie:

- a) podnośnik jezdny transportowo-kąpielowy (wyrób medyczny z atestem), który umożliwi przeniesienie osoby z niepełnosprawnością ruchową z wózka inwalidzkiego na łóżko, pod prysznic i z powrotem na wózek;
- b) łóżko/przewijak z elektryczną regulacją wysokości, które umożliwi obsługę osób dorosłych niepełnosprawnych ruchowo (wyrób medyczny z atestem; z pomocą podnośnika opiekun będzie mógł łatwiej przenieść osobę niepełnosprawną na specjalistyczne łóżko, dostosowane do pełnienia funkcji przewijaka dla osób dorosłych);
- c) wyposażenie prysznica: bateria prysznicowa, poręcz, specjalistyczny taboret prysznicowy (wyrób medyczny z atestem);
- d) niska komoda na produkty higieniczne;
- e) lustro uchylne z regulacją wysokości, z którego mogą korzystać osoby na wózkach;
- f) fotel dla opiekuna osoby niepełnosprawnej, wykonany z materiałów umożliwiających łatwe utrzymanie higieny.

6. Modernizacja Audytorium: wymiana dotychczasowych stałych mostów oświetleniowych nad sceną na ruchome oraz wprowadzenie jednego ruchomego mostu oświetleniowego nad widownią, wraz z wyciągarkami elektrycznymi

Audytorium to największa sala widowiskowa Muzeum POLIN, mieszcząca 469 miejsc siedzących i 3 miejsca na wózki dla osób z niepełnosprawnością ruchu. Odbywają się w nim zarówno wydarzenia kulturalne – przede wszystkim koncerty – jak i edukacyjne i naukowe, np. konferencje.

W ciągu 11 lat od otwarcia, Audytorium Muzeum POLIN stało się istotnym miejscem na mapie artystycznego i naukowego życia Warszawy i Polski. Jednak, chociaż organizowane tam wydarzenia reprezentują wysoki poziom i cieszą się dużym zainteresowaniem publiczności, infrastruktura Audytorium nie odpowiada współczesnym standardom. Szczególnie zauważalne są zwłaszcza kwestie dotyczące oświetlenia sceny.

Obecnie reflektory zapewniające oświetlenie sceniczne zamontowane są na znajdujących się nad sceną rurach, wmurowanych w sufit. Nad widownią lampy przyłączone są do legarów, czyli poziomych metalowych belek podtrzymujących strop.

Zmiany ustawienia lamp zamontowanych nad sceną wymagają dziś każdorazowo wprowadzenia do Audytorium i na scenę podnośnika, z pomocą którego technik musi wjechać na wysokość 15 metrów, żeby zmienić położenie poszczególnych lamp. Przygotowanie oświetlenia na potrzeby konkretnego wydarzenia wymaga wprowadzenia podnośnika i wielokrotnego wjeżdżania/zjeżdżania nim do kolejnych lamp, dopóki nie osiągnie się stanu odpowiadającego wymogom danego wydarzenia. Z kolei zmiana ustawienia lamp znajdujących się nad widownią wymaga, aby pracownik w kasku i uprząży zabezpieczającej na wypadek upadku wszedł na mostek techniczny zawieszonym pod sufitem. Błąd grozi upadkiem i zawiśnięciem na uprząży, co każdorazowo stwarza ryzyko uszkodzenia ciała i wiąże się z ogromnym stresem.

Z powyższych względów obecnie zmiany ustawienia lamp zapewniających oświetlenie sceniczne są wprowadzane jedynie wyjątkowo. Jest to bowiem tak trudne, czasochłonne i niebezpieczne, że nie możemy realizować tej procedury przed każdym wydarzeniem, a co za tym idzie – nie możemy każdorazowo dostosowywać oświetlenia do jego charakteru i potrzeb. Tymczasem w dzisiejszych czasach jest to już standardem, oczekiwanym zarówno przez organizatorów wydarzeń, jak i przez publiczność, która coraz częściej oczekuje, że wrażeniom muzycznym na koncertach towarzyszyć będą efekty wizualne, dodatkowo wzmagające oddziaływanie muzyki.

W ramach projektu chcemy zainstalować w Audytorium nowoczesne, ruchome mosty oświetleniowe, będące już dziś standardem w salach widowiskowych. Każdy most zostanie zamontowany na trzech wyciągarkach elektrycznych sterowanych zdalnie z panelu znajdującego się na scenie. Nowy system umożliwi ściąganie mostów scenicznych do poziomu ziemi, gdzie technik, w wygodny i bezpieczny z punktu widzenia BHP sposób, będzie mógł swobodnie zmieniać ustawienie lamp dostosowując je do wymogów konkretnego wydarzenia.

Dzięki zastosowaniu takiego rozwiązania zmiany oświetlenia scenicznego przestaną być działaniem trudnym i ryzykownym, realizowanym rzadko i jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Staną się codziennym, rutynowym działaniem, pozwalającym zapewnić optymalne i najbardziej efektywne warunki oświetleniowe każdemu wydarzeniu, a nie jedynie tym uznanym za wyjątkowe.

Wprowadzone w ramach projektu zmiany umożliwią więc precyzyjne sterowanie oświetleniem i pozwolą wzbogacić odbywające się w Audytorium wydarzenia o silnie oddziałujące na wrażliwość widzów elementy wizualne. Pozwoli to publiczności pełniej i głębiej odczuwać emocje towarzyszące wydarzeniom (przede wszystkim koncertom), a tym samym zwiększy ich atrakcyjność.